

# Naturgenopretning af Hjarbæk Fjord

## Referat

Møde i arbejdsgruppen torsdag den 30. maj 2024 kl. 17-20:00

Skringstrup Forsamlingshus, 8832 Skals

### Mødedeltagere:

- Jørgen Jørgensen, Viborg Kommune (JJ)
- Torben Bramming Jørgensen, Limfjordsrådets sekretariat (TBJ)
- Tommy Dalgaard, Aarhus Universitet (TD)
- Hans Kurt Tougaard, Fjordklyngen (HKT)
- Peder Lajgaard Pedersen, Fritidsfiskerne ved Hjarbæk Fjord (PLP)
- Kjeld Møller, Erhvervsfiskerne ved Hjarbæk Fjord/Lovns Bredning (KM)
- Leif Nielsen, Danmarks Naturfredningsforening (LN)
- Poul Blicher Andersen, Dansk Ornitologisk Forening (PBA)
- Jørgen Buch, Viborg Sportsfiskerforening (JB)
- Jakob Gade, LandboForeningen Midtjylland (JG)
- Iben Kristensen, Energi Viborg Vand (IK)
- Martin Skøtt, Velas

Martin Skøtt, Velas erstatter Maria Pilgaard i arbejdsgruppen. Morten Graversgaard, Aarhus Universitet (MG) og havde meldt afbud

## Dagsorden

1. **Velkommen og godkendelse af dagsorden**
2. **Siden sidst**
  - a) Status på forsøget med slusepraksis ved Virksund
  - b) Orientering om indholdet i regeringens akutpakke
3. **Drøftelse af udformning af handlingsplan**
  - a) Vandskifte med Limfjorden.
  - b) Oplandet
  - c) Pause
  - d) Rekreative tiltag
4. **Behov for indsamling af ny viden**
5. **Organisering af Fase 2**
6. **Eventuelt**
7. **Middag**

### Ad. 1

Jørgen Jørgensen (JJ) bød velkommen. Jørgen Buch deltog i mødet i stedet for Henrik Ravn og Martin Skøtt, Velas erstatter Maria Pilgaard i arbejdsgruppen Der var ingen bemærkninger til dagsordenen.

### Ad. 2

a) JJ redegjorde for status for forsøget med slusepraksis ved Virksund. Forsøget er forløbet godt. Der arbejdes videre med mulighederne for en ændring af regulativet, hvilket dog bl.a. forudsætter etablering af

automatisk styring af skibsfartsslusen og en fysisk spærring (bom) ved skibsfartsslusen. Præsentation er vedhæftet.

Der var tilfredshed i arbejdsgruppen med at forsøget fortsætter og at der arbejdes videre med mulighederne for en ændring af regulativet.

JB bemærkede, at sluseregulativet ved en ændring burde gøres mere entydigt i bestemmelserne og sammenhængen mellem regulativ og driftsinstruks. JJ var enig heri.

b) JJ gennemgik elementerne i regeringens akutpakke og fremhævede bevillingen til et helhedsprojekt i Simsted Ådal. Se vedhæftede præsentation.

### Ad. 3

a) Der var tilslutning til en indsats hvor det eksisterende regulativ for Virksund Slusen, så en situation med naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord kan tilnærmes.

Det blev understreget at en sådan ændring af regulativet forudsætter konsekvensanalyse (se Ad.4)

b) Med udgangspunkt i JJ's oplæg (se vedhæftede præsentation) var der en længere teknisk faglig drøftelse af rammerne for et oplæg fra AU til en handleplan for oplandet. Drøftelserne blev på et efterfølgende møde mellem AU, Limfjordsrådets sekretariat og Viborg Kommune udmøntet i nedenstående:

#### **Udkast til scenarier for Hjarbæk Fjord oplandet**

1. Kystvandrådets scenario 1, med mulige yderligere detaljeringer f.eks. med inddragelse af økologi som case genberegnet med:
  - i. Uden målretning i forhold til arealernes kvælstofretention
  - ii. Med målretning i forhold til arealernes kvælstofretention (nuværende retentionskort som i Kystvandområdet – videreudvikles med nye retentionskort når de foreligger).
2. Konkret lokal, geografisk implementering af Klimarådets model 3 Scenario, hvor der tages udgangspunkt i biodiversitet og næringsstofreduktioner, som den samfundsmæssigt billigste vej til klimamålet. Scenariet søges kombineret med udtagning til vådområder, paragraf 3 områder, sikring ift. fredningsbestemmelser osv.
3. Kystvandrådets scenarie 1 videreudvikles med udgangspunkt i Natura2000-områderne. Herunder mulige analyser for bedrifter/ejendomme der har en meget betydelig del i Natura2000 området og derfor et særligt potentiale for omlægning også af arealer tilhørende bedriften udenfor Natura2000 området.

Ovenstående skal betragtes som skitser til scenarier, hvor Kystvandrådets scenarie 1 kan videreudvikles og søges integreret med de andre scenarier.

AU vil med det udgangspunkt udarbejde et oplæg til arbejdsgruppens næste møde d. 27. august.

d) Arbejdsgruppen peger på følgende områder hvor der bør ske en indsats:

- Forbedret adgang til fjorden, med stiforbindelser/ruter langs fjorden
- Bedre bademuligheder ved Hjarbæk Fjord

- Sikring af stimuligheder i forbindelse med vådområder, lavbunds- og klima- lavbundsprojekter, f.eks. ved tinglysning ved jordfordeling

Viborg Kommune vil desuden samle op på eksisterende rekreative initiativer omkring fjorden.

#### Ad. 4

Der blev peget på følgende behov for indsamling af ny viden:

- Analyse af mulige effekter af ændret slusepraksis på:
  - Kvælstoffjernelse
  - Vandstandsforhold
  - Fiskemigration
  - Udstrækning af og naturindhold på strandenge
- Overvågning af saltindhold, ilt og temperatur ved ændret slusepraksis
- Kvælstof hot spot – analyse i oplandet
- Belysning af mulighederne for fysiske naturgenopretningstiltag i fjorden

#### Ad. 5

En organisering af Fase 2 skal ses i sammenhæng med en videreførelse af kystvandrådet og organiseringen af Simested Å helhedsprojektet. Et detaljeret bud skal derfor afvente en afklaring af disse elementer.

Efter mødet i arbejdsgruppen har regeringens grønne trepart afsluttet sit arbejde. I resultatet herfra ligger også en del nye opgaver til kommunerne som har betydning i forhold til arbejdsgruppens arbejde. Der skal også tages højde herfor i en organisering.

#### Ad. 6

Intet

Jørgen Jørgensen  
Projektleder, Natur og Vand  
Viborg Kommune

28. juni 2024